

Sprawozdanie z konferencji nt. *Warunki resocjalizacji i rewalidacji nieletnich w kontekście wyrównywania szans edukacyjnych między regionami.*

Konferencja nt. *Warunki resocjalizacji i rewalidacji nieletnich w kontekście wyrównywania szans edukacyjnych między regionami* odbyła się w dniach 9-10 maja br. w Centrum Szkoleniowym ORE w Sulejówku. Udział w konferencji wzięli przedstawiciele młodzieżowych ośrodków wychowawczych resocjalizacyjno-rewalidacyjnych, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i wojewódzkiego, pracownicy powiatowych centrów pomocy rodzinie, przedstawiciele nauki oraz Związku Powiatów Polskich.

Celem konferencji była próba stworzenia w dalszej perspektywie platformy współpracy i integracji dwóch grup zawodowych w starostwach: pracowników oświaty i PCPR, w szczególności w odniesieniu do wychowanków opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze w okresie ich usamodzielniania, przygotowywania do podjęcia nowych ról w życiu zawodowym i społecznym. W tak sformułowanym celu zostały przedstawione dążenia do osiągnięcia stanu, aby wysiłki kadry pedagogicznej MOW, wobec nieletnich przebywających w ośrodkach po kilka lat i osiągających optymalnie satysfakcjonujące wyniki resocjalizacji nie ulegały deprecjacji po ich powrocie do domów rodzinnych.

Konferencję rozpoczął wykład prof. nzw. dr hab. Ireny Motow z Akademii im. J. Długosza w Częstochowie na temat perspektyw skutecznej resocjalizacji nieletnich. W swoim wystąpieniu Profesor przedstawiła możliwości i bariery, które wpływają na skuteczność resocjalizacji. Podkreśliła wewnętrzną (dokonywaną w ramach danej instytucji, MOW) i zewnętrzną (dokonywaną po opuszczeniu przez wychowanka ośrodka) perspektywę oceny skuteczności resocjalizacji. Zwróciła uwagę, na konieczność przygotowania środowiska, do którego powraca nieletni poprzez pracę socjalną z rodziną, zaangażowanie asystenta rodziny i podejście skoncentrowane na rozwiązywaniu problemów. Istotnym elementem powrotu nieletnich do życia, zgodnego z akceptowanymi normami społecznymi, po opuszczeniu ośrodka jest możliwość podjęcia aktywności zawodowej przez wychowanka.

Przedstawiciele Zarządu Związków Powiatów Polskich Ewa Masny i Rudolf Borusiewicz przedstawili problemy wyrównywania szans edukacyjnych między regionami oraz refleksje na temat współpracy pracowników oświaty i PCPR, w odniesieniu do wychowanków MOW z perspektywy dużych miast i powiatów. Prelegenci podkreślili niebagatelną rolę kształcenia zawodowego wychowanków MOW, wskazali na potrzebę wprowadzenia zmian w funkcjonowaniu ośrodków, określenia standardów, stosowania procedur akredytacyjnych w związku z dużą liczbą tworzenia nowych ośrodków bez oceny warunków funkcjonowania, przygotowania kadry pedagogicznej itp. Przedstawiciele ZPP zadeklarowali gotowość współpracy z ORE i ośrodkami w tym zakresie.

W trakcie konferencji Andrzej Gęsiarz Dyrektor MOW Herby (współorganizator konferencji) i pracownicy, przybliżyli pracę i działalność MOW w Herbach, w wielu obszarach. Celem było pokazanie uczestnikom spoza MOW różnorodnych form oddziaływań stosowanych w procesie resocjalizacji nieletnich w okresie ich pobytu w ośrodku. Zaprezentowano krótki film promocyjny o ośrodku. Jolanta Dawczyk przedstawiła charakterystykę wychowanków placówek resocjalizacyjno-rewalidacyjnych na przykładzie badań przeprowadzonych w MOW Herby. Kształcenie zawodowe chłopców jako element resocjalizacji nieletnich na podstawie doświadczeń ośrodka w Herbach przybliżyła Karina Cynkowska. W kolejnym wystąpieniu Marian Pietrusiak Dyrektor MOW w Kwidzynie przedstawił oddziaływania placówki resocjalizacyjno-rewalidacyjnej dla dziewcząt, akcentując element kształcenie zawodowego. Wanda Masalska-Szymanek psycholog MOW w Kwidzynie zwróciła uwagę na problem młodych matek i dziewcząt będących w ciąży w ośrodku, jako dodatkowy aspekt pracy w usamodzielnianiu tych dziewcząt.

Andrzej Laskowski i Teresa Kaniowska z WRS ORE zaprezentowali bieżące problemy dotyczące funkcjonowania MOW.

Pierwszy dzień konferencji zakończyła prezentacja filmu dokumentalnego o losach byłych wychowanków MOW Herby.

Prof. Hanna Żuraw przedstawiła Możliwości zapobiegania wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym wiele trudności, na które natrafiają nieletni.

Poruszone zostały problemy łączenia w MOW oddziaływań resocjalizacyjnych dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną i w normie intelektualnej. Dyrektor Piotr Kucharski przedstawił działalność MOW we Włocławku, w którym 20% wychowanków

stanowią chłopcy z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim. Zaznaczył, że większe trudności sprawia praca z nieletnimi z zaburzeniami emocjonalnymi i psychicznymi niż z niepełnosprawnością intelektualną. O trudnościach w pracy integracyjnej dziewcząt w normie intelektualnej i upośledzonych umysłowo mówiła s. Arkadia, Teresa Wilkowska – dyrektor MOW we Wrocławiu.

Propozycję zajęć specjalistycznych dla wychowanków MOW resocjalizacyjno-rewalidacyjnych przedstawiła Katarzyna Brożyc z MOW w Herbach. Łukasz Nowak zaprezentował uczestnictwo wychowanków MOW w zajęciach survivalowych jako ciekawą formę pokonywania własnych ograniczeń w różnych sytuacjach życiowych.

Tomasz Michałowski przedstawił problem usamodzielniania wychowanków MOW. Podkreślił rolę współpracy instytucji i konieczność podjęcia działań o charakterze prewencyjnym skierowanych do środowiska rodzinnego. Efektem resocjalizacji wychowanek powinno być usamodzielnienie i pełnienie odpowiednich ról społecznych: męża, pracownika, ojca. Prelegent w procesie usamodzielniania widzi dużą rolę asystenta rodziny w środowisku lokalnym, proponuje wydłużenie procesu adaptacyjnego. Jako warunki sprzyjające usamodzielnieniu wychowanków, postuluje skrócenie kształcenia zawodowego do 1-2 lat, lub umożliwienie zdobywania kompetencji w formie kursów kwalifikacyjnych. Jednocześnie akcentuje otwarcie placówek na zewnątrz i udział w szeroko rozumianej kulturze. Proponuje także korzystanie ze środków EFS na realną pomoc wychowankom.

Dr Julita Koszur WSPS Wydz. Zamiejscowy we Wrocławiu przedstawiła innowacyjną metodę kształtowania postaw edukacyjno-zawodowych młodzieży gimnazjalnej z trudnościami w ramach projektu EFS. Metoda jest aktualnie weryfikowana, wydaje się ciekawą propozycją dla wychowanków przygotowujących do podjęcia kształcenia zawodowego.

W ramach dyskusji poruszono problem usamodzielniania wychowanków i przygotowania środowiska na przyjęcie wychowanek powracających z ośrodka, kwestie monitorowania losów tych wychowanków w środowisku lokalnym, przepływu środków z subwencji oświatowej do jednostek samorządu terytorialnego i finansowania działalności ośrodków, współpracy organów prowadzących i MOW, kwestię niedoprowadzeń do MOW. Radca Ministra Elżbieta Matejka przedstawiła informacje dotyczące trwających prac legislacyjnych oraz zagadnienia dotyczące rozwiązywania problemów wychowanków

z chorobami psychicznymi i zaburzeniami emocjonalnymi oraz opieki medycznej nad wychowankami MOW.

Podsumowując konferencję, zaproponowano utworzenie platformy współpracy Związek Powiatów Polskich i ORE dotyczącej działalności oraz funkcjonowania MOW. Postulowano prawne uregulowanie kwestii podejmowania z urzędu pracy z rodziną nieletniego w środowisku lokalnym z chwilą umieszczenia go w MOW (np. zaangażowanie asystenta rodziny). Została zgłoszona propozycja tematu na kolejne spotkanie w tym samym gronie, obejmująca problematykę wielokrotnych pobytów wychowanków MOW w szpitalach psychiatrycznych.

Zapraszamy do zapoznania się z materiałami konferencyjnymi

Opracowały:

Joanna Kulesza

Teresa Kaniowska